

e) Bring out dramatic significance of the episode of 'ब्रह्मचारी' in 'स्वप्नवासवदत्तम्'।

'स्वप्नवासवदत्तम्'—नाटके 'ब्रह्मचारी' वृत्त-एर नाटकीय तांपर्य लेखो।

f) Write short notes on: (any two)

टीका लेख : (ये-कोनो दुटि) :

सूरधारः, कण्वः, सानुमती, यौगन्धरायणः

3. Answer any two questions: 10×2=20

ये-कोनो दुटि प्रश्नेर उत्तर दाओ :

a) 'स्वप्नवासवदत्तम्'—Write the significance of the title of this drama.

'स्वप्नवासवदत्तम्'—नाटकेर नामकरणेर सार्थकता लेखो।

b) Discuss in detail about dramatist भास and his works.

नाट्यकार भास ओ तार रचना सम्पार्के विञ्जुत आलोचना करो।

c) Bring out the dramatic significance of the curse (अभिशापः) of दुर्वास in अभिज्ञानशकुन्तलम्।

'अभिज्ञानशकुन्तलम्'—नाटके वर्णित दुर्वासर अभिशापेर नाटकीय तांपर्य लेखो।

d) 'काव्येषु नाटकं रम्यं नाटकेषु शकुन्तला तत्रापि च चतुर्थोऽङ्कस्तत्र श्लोकचतुष्टयम्'।।

—Explain the statement.

'काव्येषु नाटकं रम्यं नाटकेषु शकुन्तला

तत्रापि च चतुर्थोऽङ्कस्तत्र श्लोकचतुष्टयम्'।।

—उक्तिटि व्याख्या करो।

448/Sans. UG/3rd Sem/SANS-P-CC-T-3/22
U.G. 3rd Semester Examination - 2022

SANSKRIT

[PROGRAMME]

Course Code : SANS-P-CC-T-3

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. Answer any ten questions of the followings:

2×10=20

निम्नेर ये-कोनो दशटि प्रश्नेर उत्तर दाओ :

a) What is 'नान्दी'? Which God is praised in the नान्दीश्लोकः of 'स्वप्नवासवदत्तम्'?

नान्दी कि? 'स्वप्नवासवदत्तम्'—नाटके नान्दीश्लोके कोन देवतार श्रुति करा हयैछे?

b) What is the name of विदूषकः in the drama स्वप्नवासवदत्तम्?

'स्वप्नवासवदत्तम्'—नाटके विदूषकेर नाम कि?

c) Write the name of two dramas of भास based on रमायण.

तासेर दुटि रामायणाश्रित नाटकेर नाम लेखो।

d) What is the name of अमात्य in the drama स्वप्नवासवदत्तम्?

'स्वप्नवासवदत्तम्'—नाटके अमात्य-एर नाम कि?

e) What is the name of कुलपति in the drama 'अभिज्ञानशकुन्तलम्'? In which bank of river was his hermitage situated?

‘अभिज्ञानशकुन्तलम्’—नाटके कुलपति-एर नाम कि? केन नदीर तीरे तौर आश्रम छिन?

- f) Why did पद्मावती go to the hermitage?
पद्मावती केन तपोबने गिरोछिन?
- g) What is the name of वीणा of उदयन?
उदयनर वीणर नाम कि?
- h) Mention the eight forms of ‘ईशः’.
‘ईश’-एर अष्टतनुर नामगुलि उल्लेख करौ।
- i) Portray the features of the summer day according to अभिज्ञानशकुन्तलम्।
अभिज्ञानशकुन्तलम् अनुसारे व्रीषेर दिनर वैशिकगुलि चित्रित करौ।
- j) “पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिमानुहि” — Who said this? What does it mean?
“पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिमानुहि” — एटि कर उक्ति? एर अर्थ कि?
- k) “इदं मां निक्षेप्तुकामः आर्य यौगन्धरायणः” — Who said this? What is the context of this speech?
“इदं मां निक्षेप्तुकामः आर्य यौगन्धरायणः” — एटि कर उक्ति? केन प्रसज्जे एई उक्ति करी हयैछे?
- l) “असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः।” — Who is the speaker? What is the other name of काश्यपः?
“असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः।” — वज्जा के? काश्यपेर अन्य नाम कि?
- m) Give a pen-picture of पद्मावती।
पद्मावतीर परिचय दाओ।
- n) Who was “यौगन्धरायणः”?
“यौगन्धरायणः” के?

2. Answer any four questions: 5×4=20

निम्नलिखित प्रश्नगुलोर ये-कोनो चारुटिर उतर लेख :

- a) Translate into Bengali or English (any one):
संस्कृत थेके बांग्ला अथवा इंग्रजिते अनुवाद कर :
(ये-कोनो एकटि)
i) इदं किलाब्जाज मनोहरं वपुस्तपः क्षमं साधयितुं य इच्छति।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेतुमृषिव्यवस्यति।।
ii) धीरस्याश्रमसंश्रुतस्य वस्तुतुष्टस्य वनैः फलैः
मानाहस्य जनस्य वल्कलवतस्त्रासः समुत्पद्यते।
उत्सिक्तो विनयादपेतपुरुषो भाग्यैश्वर्यैर्विस्मितः।
कोऽयं भो निभृतं तपोवन गामीकरोत्याज्ञया।।
- b) Explain in Sanskrit or Bengali (any one):
संस्कृत अथवा बांग्ला इंग्रजिते व्याख्या कर (ये-कोनो एकटि) :
i) मानुषीषु कथं वा स्यादस्य रूपस्य संभवः।
न प्रभारतलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात्।।
ii) कालक्रमेण जगतः परिवर्तमाना।
चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः।।
- c) “गुणवते कण्यका प्रतिपादनीया” — Write the significance of the remark.
“गुणवते कण्यका प्रतिपादनीया” — उक्तिर तत्रपर्य लेखो।
- d) Bring out the dramatic significance of the elephant-episode at the end of the first act of अभिज्ञानशकुन्तलम्।
‘अभिज्ञानशकुन्तलम्’-एर प्रथम अङ्केर शेरे इत्थी उपाख्यानर नाटकीय तत्रपर्य व्याख्या करौ।